

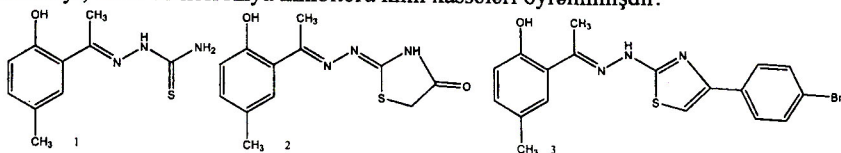
HİDROKSİASETOFENON ƏSASINDA SİNTEZLƏR

Q.Y. Yəhyeyeva, Y.V. Məmmədova, İ.Q. Məmmədov

*Bakı Dövlət Universiteti
qemze.yehyeyeva.00@bk.ru*

Asetofenonlar, onların müxtəlif pirazol, indol, tsikloheksanol, hidrazon, tiosemikarbazon törəmələri vacib üzvi birləşmələr olub, bioloji aktivliyə malikdirlər. Bu maddələrdən xərcəng, vərəm, diabet, malyariya, göbələk və s. kimi xəstəliklərin müalicəsində dərman maddələri kimi geniş istifadə olunur. Son zamanlar bu birləşmələrin korroziya inhibitoru kimi xassələrinin tədqiqinə aid işlərə də rast gəlinir.

Göstərilənlər nəzərə alınaraq 2-hidroksi-5-metilasetofenonun tiosemikarbazon, tiazolidinon və tiazol törəməsi sintez edilərək mikroorqanizmlərə qarşı bioloji aktivliyi, eləcə də korroziya inhibitoru kimi xassələri öyrənilmişdir.

Tərəfimizdən təcrübi əhəmiyyət daşıyan maddələrin ((E)-2-(1-(2-hidroksi-5-metilfenil)etiliden)hidrazin-1-karbotioamid, (2E)-2-((2E)-[1-(2-hidroksi-5-metilfenil)etiliden]hidrazono)-1,3-tiazolidin-4-on, 2-((1E)-N-[4-(4-bromfenil)-1,3-tiazol-2-il]et-anhidrazonoyl)-4-metilfenol) *Escherichia coli*, *Salmonella enterica*, *Staphylococcus aureus*, *Candida albicans* kimi bakteriya və göbələklərə qarşı, eləcə də korroziya inhibitoru kimi xassələri yoxlanılaraq maraqlı nəticələr əldə edilmişdir. Belə ki, 3 maddəsinin *E-coli*, *S. enterica* bakteriyalarına qarşı öldürücü təsiri, 2 maddəsinin isə polad-3 nümunəsinə qarşı korroziyadan müdafiə effektivinin 90%-dan çox olması müəyyən olunmuşdur.

Bunlarla yanaşı Nüvə Maqnit Rezonansı (NMR) spektroskopiyasının müasir imkanları səviyyəsində tautomer və konformasiya keçidlərinin göstərilən xassələrə təsiri araşdırılmışdır. Bu isə dərman maddələrinin orqanizmdə təsir mexanizminin öyrənilməsi nöqteyi-nəzərdən aktualdır, praktiki və nəzəri əhəmiyyət daşıyır.